

## HƯỚNG DẪN GIẢI.

### Bài 1

1. Ta có  $\overrightarrow{AB} = (-2; 4; -16)$ ,  $\overrightarrow{n_P} = (2; -1; 1)$  là VTPT của  $(P)$ .

a) Gọi  $(Q)$  là mặt phẳng chứa  $A, B$  và  $(Q) \perp (P)$

Mà  $[\overrightarrow{AB}, \overrightarrow{n_P}] = (-12; -30; -6)$  nên  $\overrightarrow{n_Q} = (2; 5; 1)$  là một VTPT của  $(Q)$

Vậy phương trình của  $(Q)$ :  $2x + 5y + z - 11 = 0$ .

b) Ta thấy hai điểm  $A, B$  nằm về hai phía so với mặt phẳng  $(P)$ .

Gọi  $H(a; b; c)$  là hình chiếu của  $A$  lên mặt phẳng  $(P)$  ta có  $\overrightarrow{AH} = t \cdot \overrightarrow{n_P}$

$$\text{Suy ra } \begin{cases} a + 1 = 2t \\ b - 3 = -t \\ c + 2 = t \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 2t - 1 \\ b = -t + 3 \\ c = t - 2 \end{cases}$$

Mặt khác  $H \in (P)$  nên

$$2a - b + c + 1 = 0 \Leftrightarrow 2(2t - 1) - (-t + 3) + t - 2 + 1 = 0$$

Từ đó ta tìm được  $H(1; 2; -1)$ .

Gọi  $A'$  là điểm đối xứng với  $A$  qua mặt phẳng  $(P)$ , suy ra  $A'(3; 1; 0)$  đồng thời  $A'$  với  $B$  nằm về hai phía so với mặt phẳng  $(P)$ .

Khi đó với mọi điểm  $M \in (P)$  ta có:  $MA + MB = MA' + MB \geq A'B$ .

Đẳng thức xảy ra  $\Leftrightarrow M = A'B \cap (P)$ . Từ đó ta tìm được  $M(2; 2; -3)$ .

2. Ta có  $\overrightarrow{AB} = (4; -4; -4)$ ;  $\overrightarrow{CD} = (2; 10; -8)$

$$\Rightarrow \overrightarrow{AB} \cdot \overrightarrow{CD} = 0 \Rightarrow AB \perp CD \Rightarrow (AB, CD) = 90^\circ$$

Do  $AB$  không đổi  $\Rightarrow \Delta AMB$  có chu vi nhỏ nhất  $\Leftrightarrow AM + BM$  nhỏ nhất

$$\text{Gọi } M(x; y; z) \in CD \Rightarrow \overrightarrow{CM} = k \cdot \overrightarrow{CD} \Leftrightarrow \begin{cases} x = -1 + 2k \\ y = -4 + 10k \\ z = 3 - 8k \end{cases}$$

$$\Rightarrow M(-1 + 2k; -4 + 10k; 3 - 8k)$$

$$\Rightarrow \overrightarrow{AM} = (2k - 3; 10k - 7; 1 - 8k), \overrightarrow{BM} = (2k - 7; 10k - 3; 5 - 8k)$$

$$\text{Suy ra } AM + BM = \sqrt{168k^2 - 168k + 59} + \sqrt{168k^2 - 168k + 83}$$

$$= \sqrt{168 \left(k - \frac{1}{2}\right)^2 + 17} + \sqrt{168 \left(k - \frac{1}{2}\right)^2 + 41} \geq \sqrt{17} + \sqrt{41}$$

Dấu "=" xảy ra  $\Leftrightarrow k = \frac{1}{2} \Leftrightarrow M(0; 1; -1)$ .

3. Gọi  $\Delta$  là đường thẳng cần tìm;  $\Delta$  nằm trong mặt phẳng (Q) đi qua A và song song với (P).

Phương trình (Q):  $x - 2y + 2z + 1 = 0$ .

Gọi K, H là hình chiếu của B trên  $\Delta$ , (Q). Ta có  $BK \geq BH \Rightarrow AH$  là đường thẳng cần tìm. Tọa độ của H là nghiệm của hệ:

$$\begin{cases} \frac{x-1}{1} = \frac{y+1}{-2} = \frac{z-3}{2} \\ x-2y+2z+1=0 \end{cases} \Rightarrow H\left(-\frac{1}{9}; \frac{11}{9}; \frac{7}{9}\right) \Rightarrow \overrightarrow{AH} = \left(\frac{26}{9}; \frac{11}{9}; -\frac{2}{9}\right).$$

Vậy phương trình  $\Delta$ :  $\frac{x+3}{26} = \frac{y}{11} = \frac{z-1}{-2}$ .

4. Giả sử mặt phẳng ( $\alpha$ ) cắt các tia Ox, Oy, Oz tại các điểm khác gốc tọa độ là A(a;0;0), B(0;b;0), C(0;0;c) với a, b, c > 0.

Phương trình mặt phẳng ( $\alpha$ ) có dạng  $\frac{x}{a} + \frac{y}{b} + \frac{z}{c} = 1$ .

Mặt phẳng ( $\alpha$ ) đi qua điểm M(1;9;4) nên  $\frac{1}{a} + \frac{4}{b} + \frac{9}{c} = 1$  (1).

a) Khối tứ diện OABC có góc tam diện đỉnh O vuông, nên thể tích là

$$V = \frac{1}{6} OA \cdot OB \cdot OC = \frac{1}{6} |a| |b| |c| = \frac{1}{6} abc.$$

Áp dụng bất đẳng thức Cauchy ta có

$$1 = \frac{1}{a} + \frac{4}{b} + \frac{9}{c} \geq 3\sqrt{\frac{36}{abc}} \Rightarrow abc \geq 972 \Rightarrow V \geq 162$$

Dấu đẳng thức có khi  $\frac{1}{a} = \frac{4}{b} = \frac{9}{c} = \frac{1}{3} \Rightarrow a = 3, b = 12, c = 27$ .

Vậy thể tích khối tứ diện OABC nhỏ nhất là 162 (đvtt), khi mặt phẳng ( $\alpha$ )

có phương trình  $\frac{x}{3} + \frac{y}{12} + \frac{z}{27} = 1 \Leftrightarrow 36x + 9y + 4z - 108 = 0$ .

b) Đặt  $T = OA + OB + OC = a + b + c$ . Ta có

$$\begin{aligned} T \cdot 1 &= (a + b + c) \left( \frac{1}{a} + \frac{4}{b} + \frac{9}{c} \right) = 14 + \frac{4a}{b} + \frac{b}{a} + \frac{9b}{c} + \frac{4c}{b} + \frac{9c}{a} + \frac{c}{a} \\ &\geq 14 + 2\sqrt{\frac{4ab}{ba}} + 2\sqrt{\frac{36bc}{cb}} + 2\sqrt{\frac{9ca}{ac}} = 36 \Rightarrow T \geq 36. \end{aligned}$$

$$\text{Dấu đẳng thức có khi } \begin{cases} \frac{1}{a} + \frac{4}{b} + \frac{9}{c} = 1 \\ \frac{4a}{b} = \frac{b}{a}; \frac{9b}{c} = \frac{4c}{b}; \frac{9c}{a} = \frac{c}{a} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a = 6 \\ b = 12 \\ c = 18 \end{cases}$$

Vậy giá trị nhỏ nhất của  $OA + OB + OC$  là 36, khi mặt phẳng  $(\alpha)$  có phương trình  $\frac{x}{6} + \frac{y}{12} + \frac{z}{18} = 1 \Leftrightarrow 6x + 3y + 2z - 36 = 0$ .

5. a) Phương trình đường thẳng  $AB$ : 
$$\begin{cases} x = -3 + 2t \\ y = 4 + t \\ z = 1 - t \end{cases} \quad (t \in \mathbb{R}).$$

Tọa độ giao điểm của  $AB$  và  $\Delta$  thỏa mãn hệ phương trình

$$\begin{cases} -3 + 2t = 1 + 2v \\ 4 + t = 8 + 3v \\ 1 - t = 1 + v \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} t = 1 \\ v = -1 \end{cases} \Rightarrow I(-1; 5; 0).$$

Vậy hai đường thẳng cắt nhau tại điểm  $I(-1; 5; 0)$ .

Ta có  $\overrightarrow{AI}(2; 1; -1)$ ,  $\overrightarrow{AB}(4; 2; -2)$  nên  $\overrightarrow{AB} = 2\overrightarrow{AI}$ , hay  $I$  thuộc đoạn thẳng  $AB$ .

Vì  $MA + MB \geq AB$  và dấu đẳng thức có khi  $M \equiv I$  nên giá trị nhỏ nhất của  $MA + MB$  là  $AB$ , xảy ra khi  $M(-1; 5; 0)$ .

b) Do  $\overrightarrow{AC}(4; 6; 2) = 2\vec{u}_\Delta$  và  $A \notin \Delta$  nên  $AC \parallel \Delta$ , tức là  $AC$  và  $\Delta$  nằm trong mặt phẳng  $(P)$  và  $A, C$  cùng phía so với  $\Delta$ .

Gọi hình chiếu của  $A$  trên  $\Delta$  là  $H(1 + 2t; 8 + 3t; 1 + t)$ , ta có

$$\overrightarrow{AH}(4 + 2t; 4 + 3t; t), \vec{u}_\Delta(2; 3; 1).$$

Vì  $AH \perp \Delta$  nên  $\overrightarrow{AH} \cdot \vec{u}_\Delta = 0 \Leftrightarrow 2(4 + 2t) + 3(4 + 3t) + t = 0 \Leftrightarrow t = -\frac{10}{7}$

Do đó  $H\left(-\frac{13}{7}; \frac{26}{7}; -\frac{3}{7}\right)$ .

Gọi  $A'$  đối xứng với  $A$  qua  $\Delta$  thì  $H$  là trung điểm của  $AA'$  nên

tọa độ điểm  $A'$  là  $A'\left(-\frac{5}{7}; \frac{24}{7}; -\frac{13}{7}\right)$ .

Ta có  $A'$  và  $C$  nằm khác phía so với  $\Delta$  trong mặt phẳng  $(P)$

đồng thời  $MA + MC = MA' + MC \geq A'C$ , nên giá trị nhỏ nhất của

$MA + MC$  bằng  $A'C$  khi  $M = A'C \cap \Delta$ .

Do  $\overrightarrow{A'C} = \frac{2}{7}(6; 23; 17)$  nên phương trình  $A'C$ : 
$$\begin{cases} x = 1 + 6u \\ y = 10 + 23u \\ z = 3 + 17u \end{cases} \quad (u \in \mathbb{R}).$$

Vậy điểm M cần tìm là  $M\left(\frac{1}{7}; \frac{47}{7}; \frac{4}{7}\right)$ .

## Bài 2

1. a) Ta có:  $C(a; a; 0)$ ,  $B'(a; 0; b)$ ,  $C'(a; a; b)$ ,  $D'(0; a; b) \Rightarrow M(a; a; \frac{b}{2})$

Suy ra  $\overrightarrow{A'B} = (a; 0; -b)$ ,  $\overrightarrow{A'D} = (0; a; -b)$ ,  $\overrightarrow{A'M} = (a; a; -\frac{b}{2})$  nên

$$[\overrightarrow{A'B}, \overrightarrow{A'D}] = (ab; ab; a^2)$$

$$\Rightarrow \overrightarrow{A'M} \cdot [\overrightarrow{A'B}, \overrightarrow{A'D}] = \frac{3a^2b}{2}. \text{ Vậy } V_{A'MBD} = \frac{a^2b}{4}.$$

b) Do  $a, b > 0$  nên áp dụng BĐT Cô si ta có:

$$4 = a + b = \frac{1}{2}a + \frac{1}{2}a + b \geq 3\sqrt[3]{\frac{1}{4}a^2b} \Rightarrow a^2b \leq \frac{256}{27}$$

$$\text{Đẳng thức xảy ra} \Leftrightarrow \begin{cases} \frac{a}{2} = b \\ a + b = 4 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = \frac{8}{3} \\ b = \frac{4}{3} \end{cases}$$

$$\text{Vậy } \max V_{A'BDM} = \frac{64}{27}.$$

2. a) Vì điểm  $D \in (Oyz)$  nên  $D(0; y; z)$ .

Ta có:  $\overrightarrow{AB}(-1; 2; -1)$ ,  $\overrightarrow{CD}(-3; y-2; z-6)$ ,  $\overrightarrow{AC}(0; 3; 6)$ ,  $\overrightarrow{BD}(-2; y-1; z+1)$

Tứ diện ABCD có các cặp cạnh đối vuông góc khi và chỉ khi

$$\begin{cases} \overrightarrow{AB} \perp \overrightarrow{CD} \\ \overrightarrow{AC} \perp \overrightarrow{BD} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \overrightarrow{AB} \cdot \overrightarrow{CD} = 0 \\ \overrightarrow{AC} \cdot \overrightarrow{BD} = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2y - z = -5 \\ y + 2z = -1 \end{cases} \Leftrightarrow y = -\frac{11}{5}, z = \frac{3}{5}.$$

Vậy tọa độ điểm D là  $D\left(0; -\frac{11}{5}; \frac{3}{5}\right)$ .

b) Ta có  $M(t; 0; 0)$  nên  $\overrightarrow{AM}(t-3; 1; 0)$ ,  $\overrightarrow{AB}(-1; 2; -1)$ .

Do đó  $[\overrightarrow{AM}, \overrightarrow{AB}] = (-1; t-3; 2t-5)$ . Diện tích tam giác ABM là

$$S_{MAB} = \frac{1}{2} |[\overrightarrow{AM}, \overrightarrow{AB}]| = \frac{1}{2} \sqrt{1 + (t-3)^2 + (2t-5)^2} = \frac{1}{2} \sqrt{f(t)}.$$

Với  $f(t) = 1 + (t-3)^2 + (2t-5)^2 = 5t^2 - 26t + 35$  là tam thức bậc hai có hệ số  $t^2$

là  $5 > 0$ , nên  $\min f(t) = f\left(\frac{13}{5}\right) = \frac{6}{5}$ , khi  $t = \frac{13}{5}$ .

Vậy giá trị nhỏ nhất của diện tích tam giác  $ABM$  là  $\frac{\sqrt{30}}{10}$ , đạt được khi điểm

$$M\left(\frac{13}{5}; 0; 0\right).$$

3. a) Vì  $M \in (Oxz)$  nên  $M(x; 0; z)$ .

Ta có  $\overline{MA}(5-x; 2; 3-z), \overline{MB}(-1-x; -2; -1-z)$ .

Các điểm  $A, M, B$  thẳng hàng nên tồn tại  $k$  sao cho

$$\overline{MA} = k \cdot \overline{MB} \Leftrightarrow \begin{cases} 5-x = k(-1-x) \\ 2 = -2k \\ 3-z = k(-1-z) \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 2 \\ k = -1 \\ z = 1 \end{cases}$$

Vậy  $M(2; 0; 1)$  và chia đoạn  $AB$  theo tỉ số  $-1$  ( $M$  là trung điểm  $AB$ ).

b) Theo bất đẳng thức tam giác, ta có  $NA + NB \geq AB$ . Vì tung độ hai điểm  $A, B$  trái dấu, nên hai điểm  $A, B$  nằm về hai phía của mặt phẳng  $(Oxz)$ . Do đó  $NA + NB = AB$  khi và chỉ khi  $N$  là giao điểm của  $AB$  với mặt phẳng  $(Oxz)$ , hay  $N \equiv M(2; 0; 1)$ .

Vậy giá trị nhỏ nhất của  $NA + NB$  là  $2\sqrt{17}$  khi  $N(2; 0; 1)$ .

c) Ta có  $K(t; t; t)$  nên  $\overline{AK}(t-5; t-2; t-3), \overline{BK}(t+1; t+2; t+1)$ .

Vì thế  $f(t) = 2KA^2 - 3KB^2 = -3t^2 - 64t + 58 = -3\left(t + \frac{32}{3}\right)^2 + \frac{1198}{3}$  nên

$$f(t) \leq \frac{1198}{3} \forall t \in \mathbb{R}.$$

Đẳng thức xảy ra khi  $t = -\frac{32}{3}$ , hay  $K\left(-\frac{32}{3}; -\frac{32}{3}; -\frac{32}{3}\right)$ .

4. (P):  $x + y - z + 1 = 0, A(1; -1; 2), \Delta: \frac{x+1}{2} = \frac{y}{1} = \frac{z-4}{-3}$ .

a) Gọi  $\vec{u}_d(a; b; c), a^2 + b^2 + c^2 > 0$ .

Có  $d \parallel (P) \Rightarrow \vec{u}_d \cdot \vec{n}_{(P)} = 0$  nên  $c = a + b$ .

$\Delta$  qua  $M(-1; 0; 4)$  và có  $\vec{u}_\Delta(2; 1; -3)$ .

Ta có  $\overline{AM}(-2; 1; 2), [\vec{u}_\Delta, \vec{u}_d] = (a + 4b; -5a - 2b; 2b - a)$ .

Khoảng cách giữa hai đường thẳng

$$d(d; \Delta) = \frac{|[\vec{u}_\Delta, \vec{u}_d] \cdot \overline{AM}|}{|[\vec{u}_\Delta, \vec{u}_d]|} = \frac{|9a + 6b|}{\sqrt{(a + 4b)^2 + (5a + 2b)^2 + (2b - a)^2}}$$

$$\text{Hay } d(d; \Delta) = \sqrt{\frac{(9a + 6b)^2}{27a^2 + 24ab + 24b^2}} \leq \frac{\sqrt{70}}{14}.$$

$$\text{Khi đó đường thẳng cần tìm là } d: \begin{cases} x = 1 \\ y = -1 + t. \\ z = 2 + t \end{cases}$$

b) Gọi góc giữa  $\Delta$  và  $d$  là  $\varphi$ .

Giá trị lớn nhất của  $\varphi$  là  $90^\circ$  khi  $\vec{u}_d = [\vec{u}_\Delta, \vec{n}_{(P)}] = (2; -5; -1)$ .

$$\text{Đường thẳng cần tìm } d: \frac{x-1}{2} = \frac{y+1}{-5} = \frac{z-2}{-1}.$$

Giá trị nhỏ nhất của  $\varphi$  đạt được khi  $\vec{u}_d = [\vec{n}_{(P)}, [\vec{u}_\Delta, \vec{n}_{(P)}]] = (-6; -1; -7)$ .

$$\text{Đường thẳng cần tìm } d: \frac{x-1}{6} = \frac{y+1}{1} = \frac{z-2}{7}.$$

c)  $\vec{u}_d(1; 1; 1)$ ,  $\vec{AB}(-2; 2; -3)$ .

Khoảng cách từ  $B$  đến  $d$  lớn nhất khi  $\vec{u}_d = [\vec{u}_d, \vec{AB}] = (-5; 1; 4)$  nên phương

$$\text{trình đường thẳng cần tìm } d: \frac{x-1}{-5} = \frac{y+1}{1} = \frac{z-2}{4}.$$

Khoảng cách từ  $B$  đến  $d$  nhỏ nhất khi

$$\vec{u}_d = [\vec{u}_d, [\vec{u}_d, \vec{AB}]] = 3(1; -3; 2).$$

$$\text{Phương trình đường thẳng cần tìm } d: \frac{x-1}{1} = \frac{y+1}{-3} = \frac{z-2}{2}.$$

### Bài 3

Vì

$$M \in \Delta \Rightarrow M(t; 2t; 1-t), \vec{AM} = (t-3; 2t-2; -t+2), \vec{BM} = (t-1; 2t+2; -t)$$

$$\vec{CM} = (t-2; 2t-1; -t-2)$$

$$1. \text{ Ta có: } MA + MB = \sqrt{6t^2 - 18t + 17} + \sqrt{6t^2 + 6t + 5}$$

$$= \sqrt{\left(\frac{3\sqrt{6}}{2} - \sqrt{6t}\right)^2 + \left(\frac{\sqrt{7}}{2}\right)^2} + \sqrt{\left(\sqrt{6t} + \frac{\sqrt{6}}{2}\right)^2 + \left(\frac{\sqrt{7}}{2}\right)^2}$$

Áp dụng bất đẳng thức:  $\sqrt{a^2 + b^2} + \sqrt{c^2 + d^2} \geq \sqrt{(a+c)^2 + (b+d)^2}$ , đẳng thức xảy ra khi  $\frac{a}{b} = \frac{c}{d}$ , ta có:

$$MA + MB \geq \sqrt{\left(\frac{3\sqrt{6}}{2} - \sqrt{6}t + \sqrt{6}t + \frac{\sqrt{6}}{2}\right)^2 + \left(2\sqrt{\frac{7}{2}}\right)^2} = \sqrt{38}$$

$$\text{Đẳng thức xảy ra} \Leftrightarrow \frac{3\sqrt{6}}{2} - \sqrt{6}t = \sqrt{6}t + \frac{\sqrt{6}}{2} \Leftrightarrow t = \frac{1}{2}.$$

Vậy  $M\left(\frac{1}{2}; 1; \frac{1}{2}\right)$  là điểm cần tìm.

$$\begin{aligned} 2. \text{ Ta có: } AM + CM &= \sqrt{6t^2 - 18t + 17} + \sqrt{6t^2 - 4t + 9} \\ &= \sqrt{\left(\frac{3\sqrt{6}}{2} - \sqrt{6}t\right)^2 + \left(\sqrt{\frac{7}{2}}\right)^2} + \sqrt{\left(\sqrt{6}t + \frac{\sqrt{6}}{3}\right)^2 + \left(\frac{5}{\sqrt{3}}\right)^2} \\ &\geq \sqrt{\left(\frac{3\sqrt{6}}{2} + \frac{\sqrt{6}}{3}\right)^2 + \left(\frac{\sqrt{14}}{2} + \frac{5\sqrt{3}}{3}\right)^2} = \sqrt{\frac{96 + 5\sqrt{42}}{3}} \end{aligned}$$

$$\text{Đẳng thức xảy ra} \Leftrightarrow \left(\frac{3}{2} - t\right) \frac{5}{\sqrt{3}} = \frac{\sqrt{14}}{2} \left(\frac{1}{3} + t\right) \Leftrightarrow t = \frac{45 - \sqrt{42}}{10 + 3\sqrt{42}}.$$

$$\text{Vậy } M\left(\frac{45 - \sqrt{42}}{10 + 3\sqrt{42}}; \frac{2(45 - \sqrt{42})}{10 + 3\sqrt{42}}; \frac{4\sqrt{42} - 35}{10 + 3\sqrt{42}}\right).$$

**Bài 4** Giả sử  $A(a; 0; 0)$ ,  $B(0; b; 0)$ ,  $C(0; 0; c)$  với  $a, b, c > 0$ . Khi đó phương trình của  $(\alpha)$  có dạng:  $\frac{x}{a} + \frac{y}{b} + \frac{z}{c} = 1$ .